Raadsinformatiebrief

Datum	9 mei 2023	Zaaknummer	1948.2.237.306		
		Portefeuille	Zorg, volksgezondheid en wonen		
			H.J. Compagne		
Onderwerp	Vitaliteitsscan wijk- en gemeenschapshuizen				

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De vitaliteitsscan voor wijk- en gemeenschapshuizen

Aanleiding
Binnen steeds meer wijk- en gemeenschapshuizen (wgh's) in Meierijstad speelt het vraagstuk rondom het vitaal blijven in de toekomst in termen van onder andere bestuur, financiën, programmering en vastgoed als gevolg van verschillende landelijke en lokale ontwikkelingen.

In 2021 is de wgh's in onze gemeente de kans geboden om deel te nemen aan de vitaliteitsscan om zodoende inzicht te krijgen in de parels, aandachtspunten, kansen en bedreigingen van het betreffende wgh, gevolgd door gericht advies waarmee het bestuur van het wgh aan de slag kan.

13 van de 23 wgh's hebben van dit aanbod gebruik gemaakt en een individueel adviesrapport ontvangen waarmee zij in de praktijk aan de slag kunnen. Daarnaast is een eindrapportage aan de gemeente opgeleverd met daarin de bevindingen, conclusies en adviezen aan zowel de gemeente als ook aan de besturen van de wgh's.
Op 13 oktober zijn de resultaten gepresenteerd aan de besturen van de wgh's en hebben we met elkaar doorgepraat over het vervolg.

Kernboodschap
De vitaliteitsscan is een zo breed mogelijke opname voor inzicht in oplossingen ten aanzien van de toekomstbestendigheid van een wgh op het gebied van onder andere:

- Programmering en doelgroepen;
- Exploitatie en beheer;
- Gebouw (verhuurbare ruimtes, toegankelijkheid en onderhoud);
- Bestuur, organisatie en vrijwilligers;
- Samenwerking (binnen en buiten de wijk/het dorp, met de gemeente);
- Toekomstvisie (visie op rol en functie gemeenschapshuis).

Door middel van:

- een gesprek met het bestuur inclusief beheerder;
- een vragenlijst;
- verslaglegging van de parels en successen van een wgh;
- de aandachtspunten en bedreigingen van een wgh;
- advies en prioriteitstelling;

en een terugkoppeling in een gesprek met het bestuur inclusief beheerder,
hebben de deelnemende besturen een middel in handen om de leefbaarheid in hun wijk en kern te versterken en te vergroten en kunnen zij een actieplan opstellen ten behoeve van de vitaliteit en toekomstbestendigheid van het wgh.
Vervolgens zijn de bevindingen, conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de gemeente en de besturen van de wgh's teruggekoppeld in een rapportage aan de gemeente (bijlage 1).

Algemene bevindingen

In de rapportage aan de gemeente zijn de volgende bevindingen naar voren gekomen:

- Veel gebouwen zijn in eigendom van de gemeente;
- Veel bestuursleden hebben een lange zittingstermijn;
- Het bereiken van de doelgroep jongeren is een uitdaging;
- Het vinden van een passende vorm van beheer is een uitdaging;
- Er zijn zorgen om de kostenontwikkeling (o.a. op het gebied van inkoop en energie);
- Iedereen wil laagdrempelig en toegankelijk zijn, maar de vorm verschilt;
- De vorm van PR/communicatie verschilt;
- Lokale samenwerking kan worden versterkt;
- Kennis over fondsenwerving/financieringsmogelijkheden kan worden vergroot.

Conclusies/adviezen ten aanzien van besturen van wgh's

1. Leg directe contacten met de doelgroep. Laat hen zelf iets organiseren of regelen;
2. Pak als bestuur een faciliterende rol. Laat de doelgroep zelf nadenken over wat en hoe ze de activiteiten willen organiseren;
3. Werk vraaggestuurd en niet aanbodgestuurd, sta open voor initiatiefnemers en probeer hen te faciliteren. Geef initiatieven een kans. Opbouwen heeft tijd nodig;
4. Zoek bij de verschillende taken en activiteiten de juiste mensen en benut de benodigde kennis en competenties van je medebewoners;
5. Zoek op basis van je missie en visie de samenwerking op met de gemeente, professionals, welzijnsorganisaties en externe partners;
6. Blijf gebruik maken van het netwerk van de Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant en 't Heft voor vragen, opgedane ervaringen en voorbeelden.

Conclusies/adviezen ten aanzien van de gemeente en wat hebben we al gedaan?

1. Ga aan de slag met communicatie over, toelichting op en bundeling van gemeentelijk beleid;
   Intern is wekelijks overleg tussen ambtenaren van Sociaal Domein en Vastgoedbeheer waarbij ontwikkelingen bij wijk en gemeenschapshuizen breed worden besproken en opgepakt. Zij coördineren, ondersteunen en faciliteren de vragen rond beheer en inhoud die spelen bij de wijk en gemeenschapshuizen.
2. Houding van de gemeente is faciliterend/verbindend/open/betrokken;

Uit de vitaliteitsscan is naar voren gekomen dat de besturen van wgh's deze houding van de gemeente verwachten. Ook zijn de wgh's veelal positief over de samenwerking met de gemeente.

3. Er is behoefte aan één aanspreek- en coördinatiepunt vanuit de gemeente;
   Naar aanleiding van deze aanbeveling is het e-mailadres gemeenschapshuizen@meierijstad in het leven geroepen. Beleidsondersteuners beheren deze mailbox en coördineren de vragen die hier binnen komen. Daarnaast is beleidsmatig een onderverdeling gemaakt in de beleidsmedewerkers die primair aanspreekpunt zijn voor de verschillende wgh's.
4. Ga aan de slag met projectsubsidies om zo ontwikkelingen te stimuleren en te waarderen; *deze aanbeveling zal nader worden uitgewerkt.*
5. Stimuleer en faciliteer zelfstandigheid, sluit aan op de ambitie van een wgh en de energie in die omgeving; *door de vaste contactpersoon en frequenter contact met de WGH kan hier beter op worden geanticipeerd.*
6. Faciliteer ondersteuning door een organisatie met expertise;
   Het college heeft alle besturen van wgh's een lidmaatschap voor 2023 voor 't Heft aangeboden. Dit is een platform voor wgh's in Noord-Brabant en biedt ondersteuning en advies aan gemeenschapshuizen met informatie, trainingen en ledenvoordeel. 't Heft brengt ook wgh's met elkaar in verbinding. Leden kunnen aangeven waar zij mij bezig zijn, waar ze tegen aanlopen en welke kansen of bedreigingen ze zien aankomen.
7. Organiseer structureel platformoverleg ter bevordering van kennisdeling en –vergroting.
   Op 23 oktober 2022 heeft het eerste platformoverleg plaatsgevonden. In deze bijeenkomst zijn de verbindingen en aanbevelingen uit de vitaliteitsscan besproken en is verkennend gesproken over de thema's bestuur, beheer en vrijwilligers, programmering en doelgroepen en lokale samenwerking. Ook is in deze bijeenkomst de ruimte geweest om elkaar beter te leren kennen. Op 28 mei staat het volgende overleg gepland waar de thema's Paracommercie en samenwerking met Ons Welzijn/WelzijnMeierij op de agenda staan. Tevens wordt besproken hoe we samen verder vorm kunnen geven aan de themabijeenkomsten.

Hoe verder?

In het collegewerkprogramma is specifiek aandacht voor het ondersteunen van vrijwilligers en vrijwillige besturen. En is aangegeven dat een belangrijke rol is weggelegd voor WGH in het kader van bestrijden van eenzaamheid en langer zelfstandig kunnen blijven wonen in eigen wijk of buurt. Een projectleider is aangetrokken om met deze ambitie aan de slag te gaan in 2023 en 2024. Daarnaast zullen platformoverleggen in samenwerking met 't Heft en de besturen van de wgh's georganiseerd worden rondom specifieke thema's om elkaar te informeren, te inspireren en gezamenlijk te werken aan de adviezen uit de vitaliteitsscan.

Communicatie

Een afschrift van de raadsinformatiebrief wordt verzonden naar de besturen van de wgh's.

Participatie

13 besturen van wijk- en gemeenschapshuizen hebben deelgenomen aan de vitaliteitsscan. Alle besturen van de wg's zijn uitgenodigd om geïnformeerd te worden over de resultaten en hebben meegedacht over het vervolg op de bijeenkomst van 13 oktober j.l.

Duurzaamheid
De vitaliteitsscans zijn uitgevoerd ten behoeve van het duurzaam voortbestaan en de toekomstbestendigheid van de wgh's.

Financiën
Er zijn geen financiële wijzigingen naar aanleiding van dit document.

Planning
In 2023 en 2024 gaan we samen met de wgh's aan de slag met de adviezen uit de vitaliteitsscan.

Bijlage(n)
- Vitaliteitsscan wijk- en gemeenschapshuizen

Ter inzage documenten
Niet van toepassing.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij